

Yderligere Oplysninger om den Kristiern Aalborg'ske Expedition til Grønland i 1568.

Ved Oberst E. Madsen.

I „Grønlands historiske Mindesmærker“, 3dje Bind, er der givet Beretning om de vigtigste Rejser, som ere foretagne i den nyere Tid fra Danmark og Norge for igjen at opsøge eller udforske Grønland, deriblandt (S. 634) den ældste af hine Rejser, om hvilke paalidelig Kundskab haves, nemlig den, som foretoges eller mulig blot paatænktes foretagen i 1568 under Kongens Skibshøvedsmand Kristiern Jensen Aalborg. En fra Kjøbenhavns Slot den 12te April 1568 i Anledning af Rejsen udfærdiget og til Grønlands Indbyggere stilet Proklamation, der findes trykt i det ovennævnte Værk S. 201 fig., er det Aktstykke, hvorfra Kundskaben haves. Der findes imidlertid endnu vedrørende Opsøgelsen af Grønland 1568 et andet Aktstykke, der, saa vidt Forfatteren bekjendt, ikke hidtil har været offentliggjort eller omtalt, det er Bestallingen for en Englænder Jørgen Teigsen, der under 10de April 1568 blev antagen af Kongen i det nævnte Øjemed. Bestallingen oplyser ikke, i hvilket Forhold han har været stillet til Kristiern Aalborg, om han mulig eller har skullet selvstændig forestaa en Expedition, sideordnet med Aalborgs, men han betegnes, hvad enten det ene eller det andet har været Tilfældet, som den Person, hvem, om man saa kan sige, den videnskabelige Del af Expeditionen og Affattelsen af Beretningen om samme blev overdraget. Aktstykket findes i Gehejmearkivet, i „Register Kön. Maj. best. Råthe 1555—1573“ fol. 258 og meddeles her som et yderligere Bidrag til, hvad der vides om de under Frederik den anden foretagne Grønlandsrejser.

„Jurgenn Teigseenn Engelenders
Bestallung Grönlandtt aufzusiegeln. Koppenhagen
den 10 Aprilis a^o. d. 68.

Wir Friederich etc. Bekennen vnd thun kundt hiermit öffentlich vor Allermenniglichen, Nachdem sich bey vns gegenwertiger Jurgen Teigsen aus Englandt vor einen erfarnen Sehe vnd Landtkundigen Piloten angeben, vnnd gegen vns inhalts seiner derhalber auszgegebenen Reuerss vnderthenigst vorpflicht, vns vermittelst des Schiffes als wir zu der notturft ausrusten lassen, Vnser vnd vnser khonigreichs Norwegen vnttergehörige Prouintz Grönlandtt auffzusiegeln, vnd zufinden, vnd vns von desselben itzigen gelegenheit vnd zustandt vnderthenigsten vnd genugsamen bescheidt wiederumb einzubringen, das wir demselben zu ergötzung solcher seiner vnderthenig-

sten dienst, wofern ehr erwentthem seinem Erbietten wirklich nachsetzen, vnd vns aus gedachtem vnserm Landt Grönlandt notturftigen Schein vnd nachrichtung das vns solchs zu nutz vnd besten zugereich., zuruckbringen wirdt, hinnwieder gnedigst versprochen Thun auch solchs hiermit kraft diesz brieffs Imhe alszdan die zeitt seines Lebens Jerlich jedes Jahr besonders drej hundert thaler aus vnser khoniglich kammer, vnd darneben durch vnsern ambttman alhir zu Koppenhagen zu notturft seiner haushaltung die ehr auch alhir zu haben schuldig sein soll, Einen Ochsen 2 Schweine 4 Schaffe 2 Pfundt Rogken 2 Pfundt Maltz, vnd eine halbe Tonne Putter ohne allen abgang gnedigst reichen vnd vergnuegen zulassen, Wir wollen Imhe auch daruber in gemeltem vnser Stadt Koppenhagen mit einer freien behausung darin ehr sein Lebens zeitt sein woung zu haben, gnedigst versehen lassen, Dargegen ehr denn schuldig vnd gehalten sein soll, wofern ehr solcher pension vnd vnderhalts verhofft zu geniessen, gedachte vnser Prouintz Grönlandt auff vnserm kosten vnd verordnung aufzufinden vnd sich sonst wan vnd wo wir seiner zuthun vnweigerlich gebrauchen zulassen vnser vnd vnser Reich, Lande vnd Leutt, nutz vnd frommen seines besten vermögens getrewlich befurdern vnd vorsetzen, schadens aber nachteill vnd verweisz so viell ahn Imhe, hindern, abwehren vnd verwarnen, vnd vns vnd vnserm Reich. zeitt seines Lebens verwandt bleiben, Vnd sich ihn seinem dienste allenthalben gegen vns wie einem getreuen diener gegen seinen hern woll gebuertt vnderthenigst vnd auffrichtig erzeigen vnd verhalten, Dargegen wir Inhe den auch bei gleich vnd rechtten vnd dieser vnser Bestallung gnedigst wollen schutzen vnd handhaben, vnd Imhe sonst mit gnaden gewogen sein, Ohne gefherde, Vrkundtlich etc.“

Medens Jørgen Teigsen, saa vidt synes, ikke findes nævnt i Kjøbenhavns Diplomatarium, indeholder dette derimod ikke faa Aktstykker, der minde om Kristiern Aalborg, særlig om hans Godgjørethed, og iblandt disse findes der et, som ifølge Datoen synes at kunne sættes i Forbindelse med Grønlandsrejsen, nemlig et under 15de April 1568 udfærdiget kongeligt Brev, ved hvilket han forlenedes med nogle, forhen Andvordskov Kloster tilhørende Boder i Kattesundet i Kjøbenhavn, hvilke han beholdt til sin Død 1597 eller 1598, og som derpaa af Kongen gaves til en Børneskole (Kbh. Dipl. II, 332, 498).